

Veiligheidsplan

Handboogvereniging de Veerkracht
inschrijving handelsregister KvK nr. 40048536
postadres: Van der Duyn van Maasdamstraat 25
7742 AC Coevorden
versie: 11 september 2018

Handboogsport Nederland

Nederlandse Handboog Bond

Papendallaan 60
6816 VD Arnhem
+31 (0)26 48 34 700
info@handboogsport.nl
www.handboogsport.nl

IBAN NL30 INGB 0681 5142 05

BIC INGBNL2A

KVK 40176031

Lid van World Archery, IFAA en

NOC*NSF

Handboogvereniging De Veerkracht
Secretaris Astrid Beekelaar
p/a secretaris@de-veerkracht.nl

Betreft: veiligheidsplan handboogaccommodatie

Arnhem, 10 september 2018

Beste mevrouw Beekelaar, Beste Astrid,

Met grote interesse heeft het bestuur van de Nederlandse Handboog Bond kennisgenomen van het veiligheidsplan behorende bij de in te richten accommodatie van H.B.V. De Veerkracht.

Het door jullie opgestelde veiligheidsplan voldoet aan de gestelde eisen van de NHB. Jullie hebben op goede wijze de bestaande regelgeving opgepakt en vertaald in een op maat gemaakte accommodatie. Het bestand is geheel doorgelopen en behoudend enkele tekstuele suggesties is de inhoud van het document in orde.

Mochten er op specifieke zaken toch nog vragen bestaan, is het bondsbureau van de NHB te allen tijde beschikbaar om jullie en de gemeente verder te helpen.

Wij wensen jullie veel succes bij de totstandkoming van de accommodatie en het overleg met de gemeente om deze accommodatie te realiseren.

Met sportieve groet,

Arnoud Strijbis
Algemeen Directeur NHB

Inleiding

In dit veiligheidsplan van handboogvereniging de Veerkracht te Coevorden zullen wij alle maatregelen die wij als vereniging nemen behandelen.

Dit houdt in dat wij alle aspecten van de sport zoals het terrein maar ook de regels op de baan maar ook noodmaatregelen hier in zullen verwerken.

Indeling

Het plan is als volgt ingedeeld:

A: Beschrijving (vereniging, activiteiten, risico-indicatie, visie en doel).

B: plattegronden (locatie)

C: regels (inrichting en opbouw schietbanen, gedragsregels tijdens schietactiviteiten).

D: noodmaatregelen

E: geraadpleegde literatuur en verklarende woordenlijst.

A: Beschrijving handboogsport.

Van oorsprong is de handboog een oorlogs-/jachtwapen. Het gebruik van vuurwapens verdreef de handboog van het slagveld en werd de handboog omstreeks 1545 door koning Hendrik VIII van Engeland gebruikt voor vermaak. Sindsdien werd de handboog hier steeds meer voor gebruikt en is de sport hieruit ontstaan. Tevens door deze ontwikkeling zijn de bogen ook steeds verder ontwikkeld voor deze sport. Dat betekende/betekent absoluut NIET dat het gebruik van de handboog minder gevaarlijk is. Een pijl kan, ongeacht met welk type boog deze is afgeschoten, schade aan objecten, (ernstig of dodelijk) letsel bij mens en dier tot gevolg hebben.

In de loop der tijd heeft de handboog veranderingen ondergaan. Niet alleen in de uitvoering maar ook in de techniek. Dit gegeven verlangt juiste en passende maatregelen om het risico (schade/letsel) te voorkomen dan wel tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Met aanvaardbaar niveau wordt bedoeld een incident dat ter plaatse met de middelen uit een EHBO-kist behandeld kan worden.

H.B.V. de Veerkracht is een handboogschietvereniging en heeft als doel: het beoefenen en het bevorderen van de handboogsport door het organiseren van schietoefeningen, het deelnemen aan wedstrijden en competities en voorts alles wat tot het gestelde doel bevorderlijk is.

De vereniging beoefent de handboogsport op diverse momenten van de week. Hieronder staan de dagen en tijden wanneer de vereniging dit op dit moment doet.

Maandagavond van 19:00 tot 21:00 uur

Woensdagavond van 19:00 tot 21:00 uur

Zaterdag van 10:00 tot 15:00 uur

Ook zullen er wel eens wedstrijden en andere activiteiten georganiseerd worden binnen de vereniging zoals demonstraties voor groepen. Deze zullen meestal buiten de reguliere openingstijden vallen.

Handboogvereniging de Veerkracht heeft alleen een buitenbaan en zal daar het gehele jaar ongeacht de weersomstandigheden (behalve bij extreem weer als onweer en zware storm) hier dan ook de handboogsport beoefenen.

De banen waar dit gebeurt zal diverse afstanden kunnen hebben. Deze kunnen vanaf 8 meter tot 90 meter zijn.

Voor demonstraties zal de afstand op 8 meter gezet worden met een uitloop naar 15 meter. Dit naar gelang de ervaring van de deelnemende schutters.

Risico-indicatie

Pijlen hebben, afhankelijk van de werpkracht waarmee de pijl wordt gelanceerd:

- een hoge snelheid → de beginsnelheid ligt om en nabij de 180 km/uur (afhankelijk van onder meer type boog en ervaring schutter).

- een grote inslagkracht → sterk genoeg een ijzeren plaat van 2 tot 3 mm te doorboren.

De pijl heeft een smal/slank lichaam en in combinatie met de hoge snelheid maakt, is een pijl nagenoeg onzichtbaar. Vooral gezien in de lengterichting van de pijl. Daarnaast wordt er geen of nauwelijks geluid geproduceerd op het moment dat een pijl wordt gelanceerd, door de lucht vliegt alleen op het moment dat een pijl het doel treft (direct raakt of afketst). Dit maakt het gevaar, voor alles wat zich in het schietveld (schietrichting) van de pijl bevindt, alleen maar groter zo niet onvoorspelbaarder.

Dit gegeven verlangt juiste en passende activiteiten/maatregelen voor de veiligheid van, vooral mens en dier als het gaat om de omgeving van het gebied waar de pijlen worden afgeschoten.

Visie

Handboogvereniging de Veerkracht wil de veiligheid tijdens de handboogactiviteiten op dan wel in de directe nabijheid van de schietbanen op een verantwoorde wijze opzetten, organiseren en waarborgen.

De toepassingsgebieden zijn:

- De oefenactiviteiten op de locatie van HBV de Veerkracht
- De wedstrijdactiviteiten op de locatie van HBV de Veerkracht respectievelijk elders in de gemeente Coevorden.
- De demonstraties, workshops, georganiseerd door de vereniging dan wel op uitnodiging van derden, op de locatie van HBV de Veerkracht dan wel elders in de regio openbare terreinen en privé terreinen.

Regelgeving

Het besluit van 20 mei 1998 houdende regels voor inrichtingen voor de uitoefening van horeca, sport en recreatie. De voorschriften in dit besluit hebben vooral te maken met de veiligheid en de omgeving en bezoekers.

Het schiettechnisch reglement van de Nederlands Handboog Bond (deel 1) evenals het handboek “normen en richtlijnen voor handboogaccommodaties” worden richtlijnen/voorschriften gegeven met betrekking tot de uitvoering en de veiligheid op de boogbanen en tijdens de schietactiviteiten.

Tevens is er gekeken naar de regelgeving die de internationale handboogfederaties World Archery en IFAA hanteren bij het inrichten van een handboogbaan. Deze voorwaarden zijn te vinden op de site van World Archery.

Doel

Duidelijkheid verschaffen als het gaat om de uitvoering van de regelgeving, met als toepassingsgebieden:

A Het milieu en de omgeving (conform het Besluit)

Het verhogen/waarborgen van de veiligheid voor het milieu en de omgeving waarin de schietactiviteiten plaatsvinden. Het plan komt daarmee tegemoet aan de voorschriften in het besluit Horeca, sport en recreatie-inrichtingen milieubeheer: boogbanen.

Het risico op schade dan wel (ernstig)letsel wordt bepaald door de inslag van de pijl(en).

Pijlen, die van richting veranderen (naar links, rechts, naar boven) door het afketsen op het doel of loshangende kleding, evenals pijlen die onbedoeld/ongecontroleerd worden gelanceerd (door verlies houdkracht, schrik of andere oorzaak waardoor de pees van de vingers glipt), vormen het risico in de omgeving van het gebied waar de schietactiviteiten plaatsvinden.

B: De leden (conform schiettechnisch reglement)

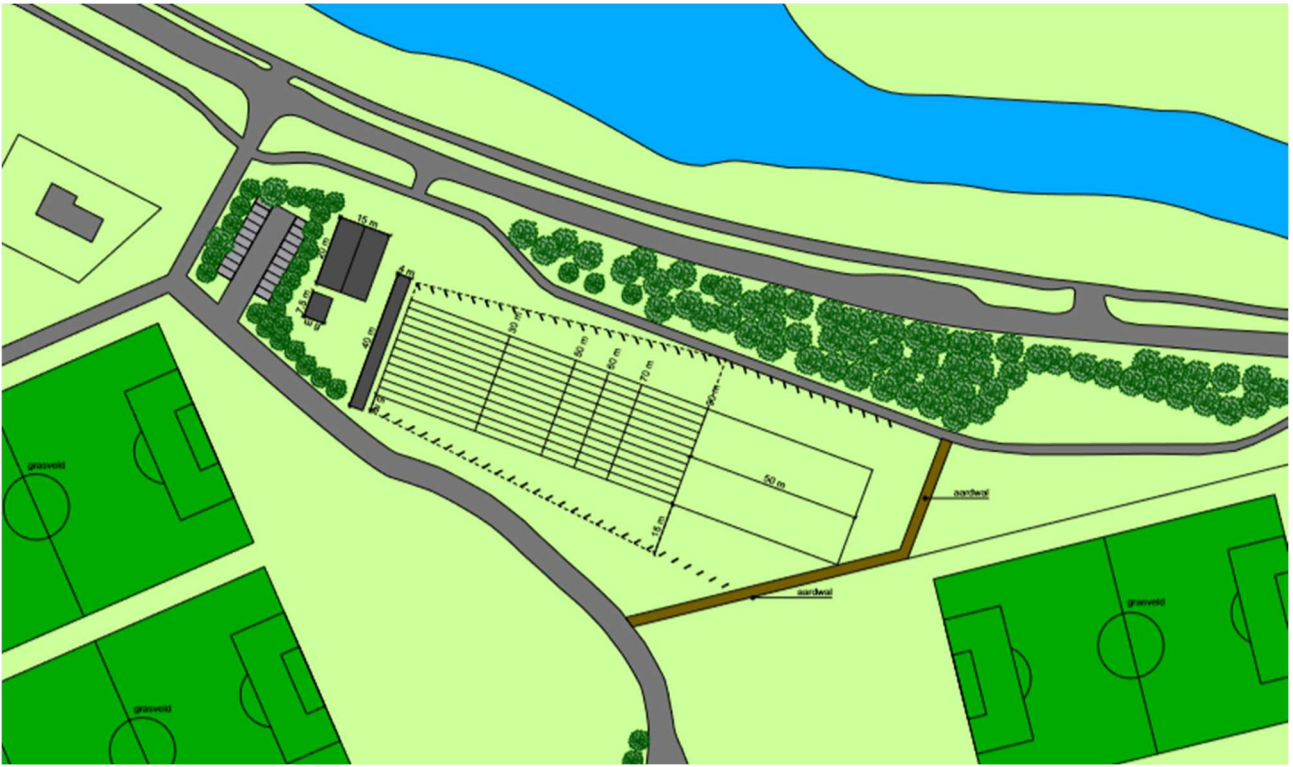
Het verhogen/waarborgen van de veiligheid van de leden die actief deelnemen aan de schietactiviteiten van handboogvereniging de Veerkracht.

Het betreft in beide gevallen de schietactiviteiten van handboogvereniging de Veerkracht.

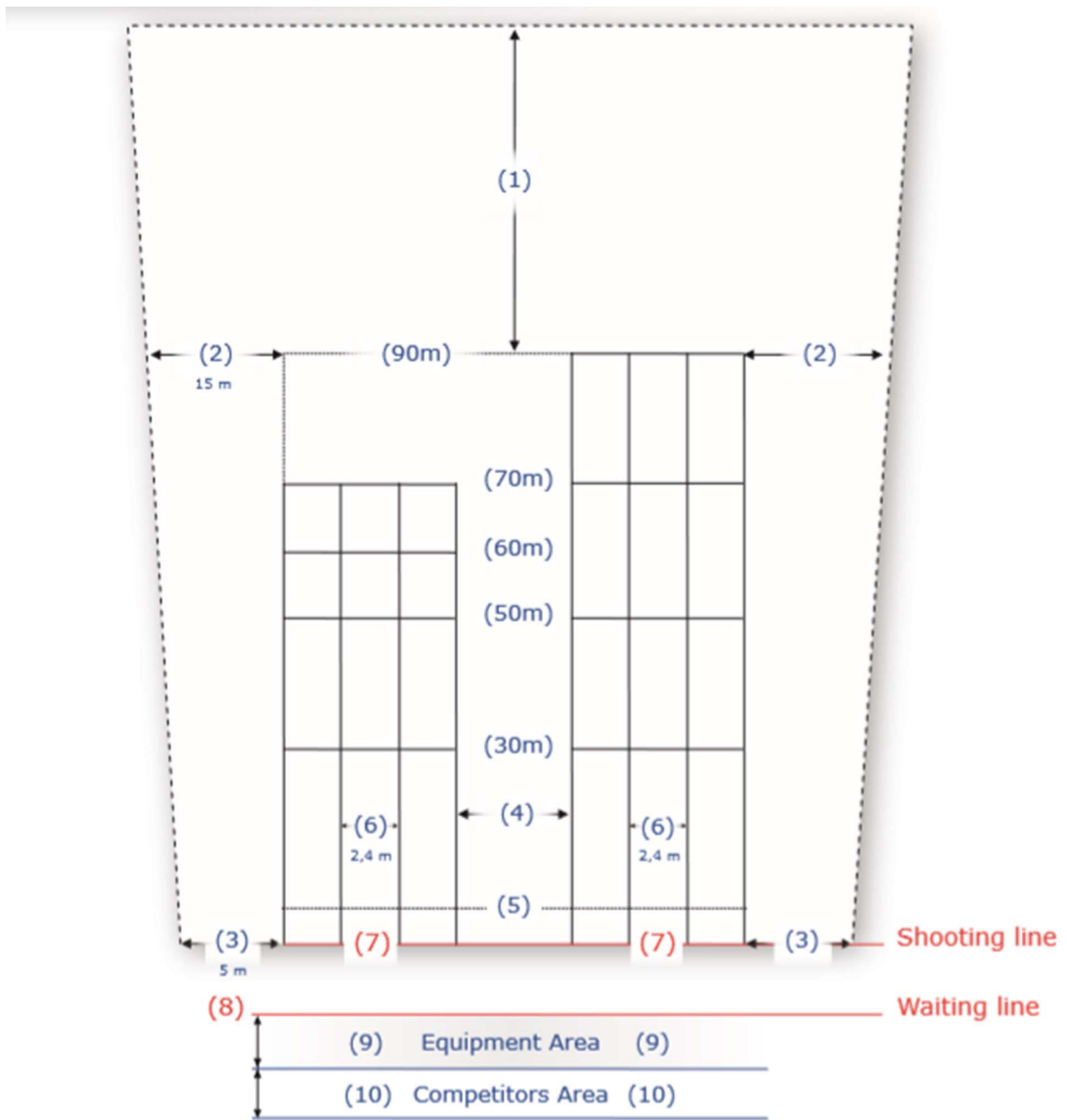
Het risico voor de schutter en zijn naasten wordt gevormd door het verkeerd hanteren/behandelen van de uitrusting/attributen, het niet gebruiken van beschermingsmiddelen, slecht onderhoud achtereenvolgens slijtage en of ouderdom waardoor de uitrusting/attributen onbetrouwbaar worden in hun werking, het negeren van de veiligheidsvoorschriften (reglementen en/of aanwijzingen wedstrijdleiding).

B: Plattegrond

Hieronder een plattegrond van het beoogde terrein, met de omliggende wegen en voetbalvelden. Er is een goede toegangsweg voor diverse hulpverleningsdiensten om het terrein te bereiken.

Opbouw van de baan.

1: Er moet vrije grond zijn in het 50 meter overschotgebied en dit moet altijd duidelijk zijn vóór en tijdens het schieten. Wees je ervan bewust dat boogschutters nog steeds achter de doelen op zoek kunnen zijn naar pijlen die het doelwit hebben gemist. Controleer dit altijd voordat het signaal om te beginnen met schieten wordt gegeven.

2 en 3: de uitsluitingsgebieden aan elke zijde van de schietbaan moeten vrijgehouden worden van alle obstakels die elk mogelijk gevaar kunnen verbergen.

4: als je voldoende vrije ruimte op je veld hebt, kun je 10 meter baan breedte toevoegen

5: deze lijn is er voornamelijk voor toernooi doeleinden. Als een boogschutter een pijl schiet die niet voorbij deze lijn gaat, voordat deze lijn 3 meter voor de schietlijn is geplaatst, wordt de pijl als niet geschoten beschouwd. Daarom kan een andere pijl worden geschoten - maar onder leiding van de trainer/scheidsrechter die de taak uitvoert.

6: De afstand tussen de doelen is zo ingesteld dat elke boogschutter een minimale persoonlijke ruimte heeft om te schieten van 80 centimeter (1 meter voor rolstoelen).

7: Elke boogschutter staat met één voet aan weerszijden van de schietlijn om hun boog te schieten. De schietlijn moet recht en evenwijdig zijn aan de doelen.

8: Terwijl boogschutters wachten om naar de schietlijn te gaan, moeten ze achter de wachtlijn wachten totdat het signaal wordt gegeven om door te gaan naar de schietlijn. Als de boogschutters het vereiste aantal pijlen hebben neergeschoten, moeten ze teruggaan achter de wachtlijn. Ze wachten daar totdat het signaal wordt gegeven om door te gaan naar de doelen om hun pijlen op te halen. Deze wachtlijn moet minstens 2 meter achter de schietlijn liggen, 3 meter als u van plan bent om uw veld te gebruiken voor wedstrijden.

9: Alleen bogen mogen in het gebied voor de bogen worden geplaatst. Alle koffers of soortgelijke moeten in het gebied van de schutters worden bewaard. Laat een pad altijd door het gebied van de bogen lopen om een gemakkelijke toegang voor de boogschutters door te laten. De breedte van dit pad moet 2 m tot 5 m zijn (voor het toernooi).

10: De deelnemersruimte is voor de boogschutters, teammanagers en coaches. Bezoekers moeten in deze zone worden verzameld om te voorkomen dat ze per ongeluk bogen en dergelijke beschadigen of dat er persoonlijk letsel ontstaat.

Voor een correcte efficiëntie is het aanbevolen minimumoppervlak om een goede praktijkboogschietbaan te bouwen: 30 meter breed en 150 meter lang. Je kunt beweegbare doelen gebruiken om je veld in te richten volgens de boogschutters die je wilt trainen.

Bijvoorbeeld met 15 doelen (1 op 5 m, 1 op 10 m, 1 op 15 m, 1 op 20 m, 1 op 25 m, 2 op 30 m, 1 op 40 m, 2 op 50 m, 1 op 60 m, 3 op 70 m en 1 op 90 m), toelaat je om een groot aantal verschillende boogschutters te verwelkomen.

C: Regels (inrichting en opbouw schietbanen, gedragsregels tijdens schietactiviteiten)

C1: Inrichting buitenbaan

- De banen worden uitgezet van west naar oost.
- De baannummering is van links naar rechts (gezien in de schietrichting), met zowel de langste baan het meest links dit zou inhouden de 90 meter baan. Wordt hier niet op geschoten wordt uiteraard de 70 meter daarna de meest linkse baan. Door het gebruik van mobiele pakken kun je steeds verder terug met je lengte van de baan.
- Vanaf de schietlijn worden de afstanden uitgezet van de doelen. Alle banen hebben daarmee dezelfde opstelplaats voor de schutters.
- De materiaallijn bevindt onder de overkapping daar moeten de schutters hun materiaal plaatsen nadat men geschoten heeft.
- Na het schieten wacht de schutter achter de wachtlijn tot er toestemming wordt gegeven om de pijlen te halen of dat er weer geschoten mag worden. Deze lijn bevindt zich ook onder de overkapping.
- Achter de 90 meter baan is een overschotgebied met een lengte van 50 meter en meer.
- Achter deze zone staat een aarden veiligheidswal met een hoogte van 2 meter waar een houten wal van ongeveer 100 cm op wordt geplaatst.
- Aan beide zijden worden smalle schuttingen zodanig geplaatst dat deze pijlen tegenhouden en zo het terrein niet kunnen verlaten. Deze schuttingen hebben een breedte van 120cm en een hoogte van 250cm.
- Naast de schuttingen komt een gazen hekwerk van 200cm hoog waardoor er geen mensen tijdens de trainingen het terrein op kunnen. Hier worden ook waarschuwbordjes aan bevestigd.
- Toeschouwers en leden die niet actief aan het handboogschieten deelnemen, komen niet onder de overkapping. Deze blijven op het terras of in de kantine.

C2: Inrichting banen voor demonstraties

- De inrichting van de banen gebeurt op dezelfde wijze als in punt C1.
- Enige wijziging is dat de doelen op de grond worden geplaatst en niet verder van 15 meter.

C3: Baanreglement

Het baanreglement is er vooral om de veiligheid van de schutters tijdens de schietactiviteiten te waarborgen.

Alle leden, aspirant leden en gastschutter worden geacht zich aan de gedragsregels te houden en/of anderen er op te wijzen dat zij zich afwijkend gedragen.

Toezicht hierop heeft de baancommissaris(tijdens de oefenactiviteiten), de scheidsrechter(tijdens de wedstrijden).

Iedereen is verplicht altijd de bepalingen van deze gedragsregels in acht te nemen.

Baan reglementen

- Het is een gezamenlijke **verantwoordelijkheid van alle aanwezigen** op de baan om een **veilige** en **prettige** gang van zaken te **waarborgen**.
- Het is de bedoeling dat de **laatste** man/vrouw van de **verste afstand** het signaal **pijlen/halen** en **baanvrij** geeft.
- Er mag alleen met **handbogen** worden geschoten.
- De bogen moeten **steeds** in een goede staat van **onderhoud** verkeren.
- De bogen worden opgesteld (weggezet) **achter** de schietlijn.
- Er mag alleen **geschoten** worden vanaf de **schietlijn**.
- Het kruislings schieten of van baan veranderen is **verboden**.
- Schutters mogen alleen de pijl op de pees hebben wanneer zij op de schietlijn staan nadat de laatste man/vrouw het signaal **baanvrij** heeft gegeven.
- De boog mag pas **gepakt** worden als het signaal **baanvrij** is gegeven.
- Tijdens het opzetten van de pijl en het uittrekken van de boog dient de pijl naar het **doel/veld** te wijzen.
- Martiaal (pijl, boog etc.) dat valt mag **niet worden opgepakt** voordat het signaal **halen** of **pijlen** is gegeven.
- Het schieten dient **onmiddellijk** te worden **gestaakt** wanneer er zich op de baan **mensen** of **dieren** bevinden.
- Het is **nimmer** toegestaan om de boog, met of zonder pijl op de pees, op **mens** of **dier** te richten.
- Schutters die klaar zijn met schieten **dienen** enkele stappen achterwaarts te gaan vanaf de schietlijn en **dienen** hun boog weg te zetten zodat de laatste man/vrouw kan zien wie er klaar is met schieten en wie nog niet.
- Nadat elke schutter zijn/haar pijlen heeft geschoten dienen de pijlen pas te worden **gehaald** wanneer de laatste man/vrouw het signaal **pijlen** of **halen** heeft gegeven.
- Het is **verboden** te rennen of te stoeien e.d. met **pijlen** in de hand of in de **pijlenkoker/tas**.
- Het is ook **niet** toegestaan om te stoeien of te rennen *op of bij* de **schietlijn**.
- Niet schietende schutters of publiek dienen **achter** de **schietlijn** te blijven.
- Lawaai en onrustig gedrag moet worden vermeden. Dit kan de schutters storen in hun concentratie en heeft daardoor ook invloed op de **veiligheid**.
- Dit bovenstaande betekent overigens niet dat het volledig stil moet zijn op of bij de schietlijn.
- Schutters moeten er op toezien dat eventueel aanwezige schutters de baan **veilig** gebruiken.
- **Alle schutters dienen alle boven genoemde regels in acht te nemen.**

D: Noodmaatregelen

Tijdens evenementen waarbij veel deelnemers/publiek aanwezig zijn, worden twee personen (leden van de vereniging) benoemd die uitvoering kunnen geven aan het plan, een veiligheidsfunctionaris en een contactpersoon.

De veiligheidsfunctionaris dient goed bekend te zijn met het verlenen van de eerste hulp en de noodprocedures en moet:

- weten welke middelen beschikbaar zijn en waar deze zich op de locatie bevinden.
- De omstanders op afstand houden zodat hulpverleners ruim baan hebben.
- De verwondingen vaststellen en verzorgen
- aanwijzingen geven aan andere betrokkenen totdat medische hulp is gearriveerd;
- de omstanders rustig houden en zorgen dat er opvang is voor vooral familieleden, jongeren/kinderen in een afgescheiden gebied ruimte en te zorgen voor afleiding;
- bekend te zijn met de plaats waar de blusmiddelen zich bevinden en hoe deze bediend moeten worden;
- waar zich de uitgangen respectievelijk de nooduitgangen bevinden.

De opvang van de hulpdiensten zal voor het clubgebouw plaatsvinden.

De contactpersoon moet:

- bekend zijn met de telefoonnummers van de hulpverlenende instanties.
- De hulpverlenende instantie alarmeren;
- de hulpverlenende instanties op locatie ontvangen en begeleiden.

EHBO

De EHBO/verbandtas is opgeborgen achter de bar in de kantine.

Aandachtspunten zijn, bijvoorbeeld: zorgen voor rust, koeling van kwetsuren, druk op de wond om bloedverlies tegen te gaan/te beperken, ondersteunen lichaamsdeel om druk op het letsel te verminderen.

NB indien een persoon/dier getroffen is door een pijl en de pijl nog aanwezig is, deze NIET verwijderen. Verwijderen dient te geschieden door het medisch personeel in het ziekenhuis.

Melding incident

Gegevens die telefonisch aan de hulpverleningsdiensten doorgegeven dienen te worden;

- aard en ernst incident
- naam melder (contactpersoon) en vereniging HBV de Veerkracht
- Adres HBV de Veerkracht
- aantal slachtoffers of omvang van incident
- adres en de bereikbaarheid (het telefoonnummer zodat de contactpersoon door de hulpdiensten teruggebeld kan worden voor meer informatie)

E: geraadpleegde literatuur

- Besluit 20 mei 1998 houdende regels voor horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen handboek trainers FITA
- Deel III van het handboek handboogsportaccommodaties, uitgave NHB, ISBN 90-804615-1-2, 2 oktober 1998.
In sommige gevallen is de tekst 1 op 1 overgenomen, waarvoor dank aan de geestelijk vader(s).
- Tevens is er informatie van de site van world archery gehaald; worldarchery.org

Verklarende woordenlijst

Blazen: een weergave van concentrische cirkels of andersoortige afbeeldingen, meestal gedrukt op papier of karton.

Direct schot: de pijl die ongehinderd het doel bereikt.

Doel: een lichaam, gemaakt van daarvoor geschikt materiaal, dat de snelheid van de hierin doordringende pijl reduceert tot 0, en dat meestal voorzien is van een blazen.

Doellijn: de lijn waarop het doel staat opgesteld (meestal meerdere doelen naast elkaar), deze loopt evenredig aan de schietlijn.

Handboogactiviteit: het daadwerkelijk schieten met de handboog en pijlen tijdens wedstrijden, trainingen of in andere zin.

Inrichting: de (sport)accommodatie waar binnen achtereenvolgens buiten met fysieke middelen mogelijk wordt gemaakt om de handboogactiviteiten te houden.

Vereniging: de vereniging is de rechtspersoon die met fysieke middelen een booginrichting exploiteert en als zodanig handboogactiviteiten ontwikkelt.

Afketsende pijl: een pijl die na contact met de grond of met een voorwerp op-, zijwaarts of terug springt en zijn vlucht meestal in een afwijkende richting voortzet. De snelheid van de pijl kan variëren tussen nagenoeg de oorspronkelijke snelheid en 0.

Schietlijn: de lijn waar de schutter de pijlen schiet naar het doel.

Toeschouwerslijn: de lijn waar achter zich een ieder moet bevinden, die geen deelnemer is of een functie heeft bij de schietactiviteiten op dat moment.

Wachlijn: de lijn die achter de schietlijn evenwijdig loopt. In de ruimte tussen de schietlijn en de wachlijn mogen zich alleen deelnemers bevinden die op dat moment aan de schietbeurt bezig zijn.

Voorbeelden van veiligheidswand langs de schietbaan.

